

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Slovenske kmetijske družbe.

«Kmetovalec» izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 16 K na leto.
Posamezna številka stane 80 v.
Udje Slovenske kmetijske družbe dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inzerat na vsi strani 600 K, na $\frac{1}{2}$ strani 300 K, na $\frac{1}{3}$ strani 150 K, na $\frac{1}{4}$ strani 100 K, na $\frac{1}{12}$ strani 50 K in na $\frac{1}{24}$ strani 25 K. Udom 10 % popusta. Vsaka vrsta v „Malih naznanilih“ stane 2 K.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Slovenske kmetijske družbe;
tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Slovenski kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3. — Ponatisi iz «Kmetovalca» so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 9. Ljubljana, 15. maja 1920. Letnik XXXVII.

Obseg: Kako bi se dalo omejiti rastočo draginjo glede kmečkih gospodarskih potrebščin. — Zatirajmo plevel! — Na kaj je paziti pri vzreji mladih prasat. — Pravila pri škropljenju trt proti paležu ali peronospori. — Pravila pri zatiranju trtne plesnobe ali oidija. — Pridobivanje smrekovega čresla. — Vprašanja in odgovori. — Poročila in objave podružnic. — Kmetijske novice. — Uradne vesti. — **inserati.** — Družbene vesti.

Kako bi se dalo omejiti rastočo draginjo glede kmečkih gospodarskih potrebščin.

(Poročal na draginjski anketi dne 9. aprila t. l. kmetijski svetnik Rohrman.)

Pomanjkanje gospodarskih potrebščin in visoke cene zadržujejo danes vso našo produkcijo, ki se vsled tega ne more uspešno razvijati, dasi je izpopolnjena produkcija v prvi vrsti potrebna, da se zboljšajo naše življenske, denarne in gospodarske razmere.

Kakor moramo skrbeti, da dobi naša produkcija potrebne pripomočke na razpolago, tako moramo po drugi strani pobijati ras'očo draginjo, ki nasprotuje njenemu razvoju, ji jemlje ves razmah in zvišuje cene njenih pridelkov.

Med potrebščin, ki jih nujno potrebujemo pri našem kmečkem gospodarstvu, štejemo *umetna gnojila, močna krmila, razna semena, kmetijsko orodje in stroje, železo, usnje za vprežno in strojno opravo, vrvi in vezilje, strojno olje in druga mastna olja in maže, petrolej, bencin, modro galico, žveplo, živinsko sol, kladno apno itd.*

Vsi ti proizvodi so *večinoma tuji* in jih moramo uvažati. Vsa ta preskrba je pa danes silno težavna, pomanjkljiva, nezadostna in deloma naravnost onemogočena. Opozarjamo n. pr. le na razna umetna gnojila in močna krmila, na semena, ki jih moramo pogrešati na veliko škodo naše produkcije. Razentega je ta preskrba silno draga. Z draženjem življenskih potrebščin je narasla naravno tudi draginja za delo, za razne surovine in njih proizvode. In kar ne store danes slabe trgovske konjunktore in slaba denarna vrednost, to

dovršuje brezvestno početje vsakovrstnih špekulantov in nenasitnežev.

Da se rastoča draginja za gospodarske potrebšchine po možnosti omeji in da se blago ne draži doma še naprej po trgovcih in netrgovcih, je treba delati na to, da se nabavni stroški po možnosti znižajo in cene doma po možnosti ustalijo. Za tako omejevanje draginje je pa treba *primerne organizacije ne le za nakup, ampak tudi za oddajo gospodarskih potrebščin.*

Tudi pri teh predmetih je zašla kupčija na napačna pota in nam nudi danes nasprotno sliko od trgovine pred vojno. Takrat smo imeli vsakovrstnega blaga za življenske in gospodarske potrebšchine na ostajanje in trgovina se je omejevala le na poklicane trgovce in manjše število prekupcev. Danes pa manjka blaga na vseh koncih in krajih, dočim se s trgovino peča vse vprek, tako da je danes skoraj več kupčije kakor produkcije. Vse kupčuje in veriži in čim manj je blaga, več je vsakovrstnih prekupcev, navijalcev in verižnikov. Kakor gobe po dežju, tako so se razpasle te pijavke.

Ne samo nizka vrednost denarja in z njo združene visoke cene za življenje in za delo je vzrok današnji draginji, ampak vzrok je tudi *brezvestno izkoriščanje vsesplošnega pomanjkanja*, vzrok je tudi *neurejena trgovina* in z njo združena *neurejena in nezadostna preskrba*. Strah pred stisko, negotovost zadostne preskrbe, nujna potreba in pomanjkanja blaga, vse to so tudi tehtni vzroki, da se blago preplačuje in da uganja verižništvo svoje orgije. Te ostudne pijavke na našem narodno-gospodarskem telesu je pregnati in zatirati z vsemi silami in na vse načine, če hočemo spraviti trgovino zopet v njen pravi tir.

Prosta trgovina, od katere se je na merodajnih mestih toliko dobrega obetalo in pričakovalo, se ni obnesla, ker so se je v teh težkih časih polastili vsi ti kupčijski izrodki, na katerih danes tako težko krvavimo. Trgovino za življenske in gospodarske potrebščine moramo omejiti, jo moramo urediti, da bo odgovarjala razmeram in potrebam težkega časa, v katerem nam je živeti in skrbeti za novo produkcijo.

Organizacija trgovine za gospodarske potrebščine mora prevzeti sledeče naloge:

1. Zagotoviti mora kmetovalcem nujno potrebne množine gospodarskih potrebščin;

2. določevati mora kraju primerne cene;

3. oddajati mora potrebščine med gospodarske organizacije, da jih te pravično razdele v posamezne kraje in med posamezne potrebničke.

Za tako uredbo trgovine je pa treba centralizacije, in sicer centralizacije nakupa in oddaje.

S. tako uredbo imamo že nekaj ugodnih iskušenj, tako n. pr. pri modri galici, ki jo kupuje in oddaja kmetijska družba. Po tem načinu bi se morala izvajati kupčija tudi za druge vrste naših gospodarskih potrebščin.

Taka centralizacija je potrebna tudi s tega stališča, ker se bo šlo pri takih nakupih tudi za plačilo s kompenzacijskim blagom, ki ga zamore uspešno izvajati edinole osrednja državna oblast. Opozarjati moram pri tej priliki na dejstvo, da letos n. pr. kmetijska družba ni mogla dobaviti iz Nemčiji ne umetnih gnojil, ne semena, ker so v Nemčiji zahtevali toliko in takega kompenzacijskega blaga, da ga kmetijska družba sploh ni mogla dati.

Dosedaj so naročevale gospodarske potrebščine razne naše glavne gospodarske organizacije na svojo roko. Vse te organizacije naj bi se združile in naj bi dobivale blago potom *centralne nakupovalne poslovalnice*, ki bi stala pod državnimi nadzorstvom. Ta centralna poslovalnica naj bi sprejemala vsa naročila za gospodarske potrebščine, naj bi blago enotno in skupno nabavljala in razdeljevala na posamezne organizacije sorazmerno po naročenih množinah. Država naj bi pa urejevala dobavo kompenzacijskega blaga, ki bi ga bilo na *pravi podlagi* zamenjati za naročeno tuje blago.

Poleg take centralizacije nakupa in oddaje gospodarskih potrebščin je treba seveda še raznih drugih pogojev, da se draginja po možnosti zadržuje in omejuje.

Ker moramo danes gospodarske potrebščine od zunaj dobivati in so ti proizvodi pri uvozu zacarinjeni, vsled česar se tudi draže, je na vsak način posredovati pri osrednji vladi v Beogradu, da se carina za te vrste predmetov po možnosti odpravi, vsaj za toliko časa, dokler vladajo v deželi tako težke produkcijske razmere, kakor jih imamo dandanes.

Ravnatoko je potrebno, da se kontrolirajo cene gospodarskim potrebščinam na oddajnih mestih slično, kakor za druge življenske potrebščine. Naj se tudi na ta način prepreči neupravičeno navijanje cen. To nalogo naj prevzame urad zoper navijanje cen.

Z istega razloga je važno, da se neukemu ljudstvu redno razglašajo veljavne cene za gospodarske potrebščine po časopisih, ki so po deželi razširjeni in da skrbijo za to tudi županstva na ta način, da puste vsakokratne cene razglasiti zunaj pred cerkvijo, tako da se nudi vsem prilika, poučiti se o cenah za gospodarske potrebščine.

Od gospodarskih potrebščin proizvajamo doma nekatere obrtniške odpadke n. pr. otrob in lanene tropine. Ti se pridelujejo v tako majhni množini, da ne zadostujejo niti domačim potrebam in jih moramo uvažati. Samoobsebi je umevno, da se mora vsak izvoz takih in enakih obrtniških odpadkov prepovedati.

Z druge strani je pa pospeševati na domačih tleh nastajanje vsakojakih obrti in industrij, ki se pečajo s proizvodanjem gospodarskih potrebščin, da pridemo sčasoma tudi pri nas tako daleč, da bomo imeli najvažnejše potrebščine doma, in da se bomo tudi na tem polju osamosvojili od tujine. Navajam tukaj zlasti izdelovanje nujno potrebnih gnojil, tvorniško izdelovanje kmetijskih strojev, pridelovanje semena itd. To so potrebe in zahteve, katerim se bo moralo ugoditi.

Seveda je treba za omejitev rastoče draginje tudi temeljnega pogoja, ki tiči v regulaciji naše valute. V ta namen moramo z gospodarskega stališča najmanj to zahtevati, da se plačujejo naši pridelki, ki se izvažajo v tuje države, v naši domači valuti ali pa s pravično odmerjeno vrednostjo kompenzacijskega blaga. Le s tem se bo naša valuta dvignila in le na ta način se bo pocenilo tudi tuje blago, ki je moramo danes uvažati.

Slednjič moram še povdariti, da še do danes nimamo zadosti strogega zakona proti navijalcem cen in proti verižnikom in da moramo priti tem ljudem tudi najstrožjim zakonskim potom do žvega.

Na podlagi tega poročila si dovoljujem staviti sledeče predloge:

I. Nakup gospodarskih potrebščin naj se centralizira in viši pod državnim nadzorstvom.

II. Uvozna carina naj se zniža, oziroma odpravi za gospodarske predmete, ki jih moramo uvažati.

III. Prodaja gospodarskih potrebščin po trgovinah naj se uradno kontrolira in naj se poveri s to nalogo urad zoper navijalce cen. Preprečiti je neupravičeno draženje po trgovcih, prekupcih, agentih, komisijonarjih in verižnikih.

IV. Cene za gospodarke potrebščine naj se redno razglašajo po tistih listih, ki so razširjeni po deželi, da se ne more iskoriščati neorijentiranosti kmetskega ljudstva po prekupcih in verižnikih.

V. Prepove naj se izvoz vseh industrijskih odpadkov, ki se rabijo kot močna krmila.

VI. Pospeši naj se proizvodnje gospodarskih potrebščin doma v lastni državi.

VII. Za izvoz domačih pridelkov naj se zahteva plačilo v domači valuti, da se njena vrednost s tem povzdigne.

VIII. Draženje po verižnikih in navijalcih cen naj se prepreči z najstrožjim zakonom.

Zatirajmo plevel!

Vzrok, da se poljski pridelki tekom zadnjih let vedno bolj krčijo, je pripisovati v veliki meri tudi razširjenju plevela, ki se je v nekaterih krajih naravnost katastrofalno razpasel.

Škode, ki jih povzročajo te rastline, temelje na sledečem:

Plevelne rastline odvezemajo pitomim ali kulturnim rastlinam hranilne snovi, ki smo jih z cenimi naravnimi in umetnimi gnojili dodali zemlji. Odvezemajo nadalje prostor, vodo in končno svetlobo, vsled česar je sprejemanje tiste hrane, ki jo dobivajo rastline iz

zraka v obliki ogljikovega dvokisa, onemogočeno, kajti ta pojav se lahko vrši le s sodelovanjem solčnih žarkov, katerim pač plevelne rastline s svojimi širokimi listi ovirajo dostop h koristnim poljskim rastlinam. Razvoj slednjih je vsled imenovanih vzrokov vsekakor šibek, kar je posledica, da zlasti žitne rastline poležejo. Plevel je dobro gnezdo za razne škodljivce, kajti nudi jim skrivališče in hrano. Iz teh rastlin se potem živalski kakor tudi rastlinski škodljivci (plesnobe in bakterije) razpasejo po koristnih rastlinah. Zatiranje slednje imenovanih škodljivcev je vsled tega seveda zelo otežkočeno. Obdelovanje zapleveljenih njiv, spravljanje pridelkov in mlatenje istih je zelo težavno in zvezano z uporabo večjega števila delavskih moči. S plevelom porasla zemlja ovira ne le oranje in branjanje, temveč tudi uporabo raznih poljedelskih strojev, ker se v slednje naberejo imenovane rastline ter s tem omejujejo delovanje posameznih strojnih delov.

Med plevelnimi rastlinami se nahaja obilo tudi takih rastlin, ki vsebujejo človeškemu kakor tudi živalskemu telesu škodljive snovi.

Ker proizvaja vsaka posamezna plevelna rastlina, zlasti nekaterih vrst, več tisoč semen, opremljenih z nežnimi nitkami ali pa podobnimi izrastki, s katerimi se zveča njih ploskev, zato jih lahko veter raznaša na oddaljena zemljišča, ker v par letih zaplode svojo mnogoštevilno potomstvo. Semena kulturnih rastlin so kaliva navadno le 2—3—4 leta, dočim so semena plevela trdnjša in kaliva celo po več letih, kakor hitro se jim nudijo v zemlji za njihov razvoj potrebni pogoji.

Omeniti je tudi, da so plevelna semena nekaterih rastlinskih vrst kaliva tudi še potem, ko se jih je po zaužitju od strani živine z blatom izločilo iz živalskega telesa in preneslo z gnojem na polje.

Glede plevela samega je pripomniti, da slavi na kakovost zemlje, vlago in podnebne razmere pač zelo majhne zahteve, kar povzroča, da se pač hitro razpase.

Iz navedenega sledi, da boj proti tem škodljivcem ni legak in napeti je vse moči, da jih omejimo, oziroma zatremo. Plevel je zatirati vsakoletno redno od vseh kmetovalcev, kajti zatiranje od strani le par umnih kmetovalcem nima nikakega uspeha, ker zemljišča slednjih kmalu zopet okuži plevel, ki ga redi brezbržni kmetovalec na svojih njivah. Vsak kmetovalec se mora zavedati dejstva, da s svojo brezbržnostjo pri zatiranju plevela ne škoduje le sebi, temveč tudi kmetovalcem, ki z največjim trudom zatirajo imenovane škodljivce.

Sicer obstojajo glede zatiranja nekaterih vrst plevela in drugih rastlinskih škodljivcev deželni zakoni, ki se pa žalibog navadno sploh ne uveljavljajo.

V svrhu zatiranja plevela je predvsem skrbeti, da ostanejo njive v godnem stanju, tako da lahko koristne poljske rastline dobro uspevajo. Plevel ne smemo pustiti, da na njivi dozori, ker se sicer s semenom razmnoži in okuži še druge nezapleveljene njive. Strnišča je takoj zaorati, kajti s tem se pripomore, da plevelna semena, ki so prišla od dozorelega plevela, vzkale, nakar se mlade rastlinice lahko z brananjem ali pa okopavanjem odstranijo. Okopavati je na ta način, da stojimo v sosednji vrsti, kjer okopavamo, ker bi sicer pritlačili izkopani plevel zopet k zemlji in mu dali možnost k nadaljnemu razvoju. Izkopani plevel se kmalu posuši in s tem uniči. Spomladi je zemljo obdelati, kakor hitro se je primerno osušila. Na ravnih zemljiščih je po možnosti uporabljati sejalne stroje, kajti s tem se doseže, da rastline uspe-

vajo pod enakimi pogoji. Obilo pripomore k zatiranju plevela zadostno gnojenje in pravilno kolobarjenje ali letna menjava rastlin na eninisti njivi.

Povdarjati pa je predvsem, da mora vsak kmetovalec sejati le popolnoma čisto, torej plevelnih semen prosto setveno blago, ker sicer sam pripomore, da se plevel še hitreje razpase. Setveno blago je pred setvijo dobro prečistiti, tako da se odstranijo vsa plevelna semena. Omeniti je tudi, da ni zatirati plevela samo na njivah, temveč tudi na travnikih, mejah in ob potih, ker tvorijo sicer imenovani prostori dobro ognjišče za navadne škodljivce.

Med plevelnimi rastlinami so pa vrste rastlin, ki se razmnožujejo razen s semeni tudi še s podzemeljskimi izrastki — korenikami. K tem prištevamo predvsem osat, pirnico, divjo repico itd.

Osat uspešno zatiramo s temeljitim in rednim ruvanjem teh rastlin, kajti s tem končno korenine vendarle oslabe in sčasoma izumrjejo.

Ker se *pirnica* razvija predvsem na lahki in vlažni zemlji, ki je manj rodovitna, zato je v svrhu zatiranja skrbeti najprej za godno stanje zemlje. Na podornem strnišču je ozelenelo pirnico, ko požene prve štiri liste, z brananjem odstraniti, pustiti na njivi, da se pošuši, nakar jo je sežgati. Ko se zopet pokaže, je to delo ponoviti. Dobro sredstvo za zatiranje je tudi gosta setev.

Proti nevarnemu plevelu *divji repici* ali ogrščici se uspešno uporablja škropljenje z 15—20 % raztopino zelene galice. Ker je sedaj ni dobiti, je uspešno sredstvo tudi apneni dušik, ki se ga troši do 100 kg na ha v času, ko ima repica prve štiri liste.

Končno je omeniti še največjega in najnevarnejšega škodljivca, to je *predenico*, katera se prehranjuje na račun koristnih poljskih rastlin, katerim odvzema za svoj razvoj potrebno hrano posredno iz njihovega steblovja. Najuspešneje se za irar ta škodljivec s tem, da se okužena mesta v deteljišču ali pa na drugih rastlinah meter na okoli potresejo s slamo ali pa rezanico, katero se na to zažge. Kmetovalcem pa je polagati na srce, da sejejo le zajamčeno, predenice prosto setveno blago.

Le s temeljitim in neumornim zatiranjem vseh imenovanih škodljivcev od strani vseh kmetovalcev bo mogoče omejiti ogromno škodo, ki jo povzroča našim kmetovalcem plevel. Inž. Tavčar.

Na kaj je paziti pri vzreji mladih prasēt?

Ciril Prijatelj.

Pod gorenjim naslovom bo „Kmetovalec“ prinesel nekaj spisov, v katerih se bodo kratko podale nekake smernice, kako je pravilno oskrbovati in krmiti mlade prasičke. Pri nas se še vedno mnogo greši pri prasičereji, a največ napak se dela že v napačni vzreji pujskov in pri nepravilnem krmljenju, ki ima za posledico, da ni pri nas prasičereja tako dobičkanosna in ne dosežemo pri vzreji onih uspehov, kakor bi bilo želeti.

Večkrat se slišijo besede: „Pri svinjah pa res nimam sreče. Prasica mi je skotila samo 6 pujskov in še teh šest ne uspeva tako, kakor bi želel; ostali so majhni in slabi. Kupil sem plemensko prasico za drag denar po nasvetu in posredovanju Slov. kmetijske družbe, a ne razumem, zakaj priporoča družba tako pasmo, katere mladiči ne uspevajo v naših krajih.“

Je pa res, da „gospoda“ ne ve in ne zna, kaj je kmetu dobro in koristno.“ Taki in enaki ugovori so popolnoma neosnovani in je vzrok neuspevanja mladičev iskati zgolj v napačni vzreji in nepravilnem krmljenju.

Pravilno bi bilo, da bi se več delalo z umom, kakor pa se zanašalo na golo srečo in slučaj. Veliko so seveda krivi naši zatohli, soparni in nezdravi svinjaki, o katerih se je pa že toliko pisalo, da ni potrebno porabljeni časa v to svrhu.

Ko se bliža skotitev, kar izkušeni vzrejevalec takoj opazi na prasici, ki postaja nemirna, se vleže in zopet vstane, znaša steljo na kup in pripravlja svoje ležišče, takrat se ne sme več pustiti prasice same, ampak jo je treba vedno nadzirati. Ko se prične prasitev, naj se pujske polaga na mehko steljo poleg matere, da dobivajo mladiči od nje gorkoto. Popkovina naj se odstrani 3 prste od popka.

Za časa prasiatve mora biti v hlevu popoln mir in naj potrebno delo opravlja le ena oseba.

Cez nekaj ur se prasici toliko opomorejo, da se poskušajo opirati na noge in se trudijo priti do seskov. Pri tem je važno, da se s slabšem pomaga in jim oddeli prve seske, ki vsebujejo več mleka kakor zadnji. S to oddelitvijo se telesni razvoj slabičev pospeši tako, da se vzreja primerno enak material. Taka oddelitev se pa mora izvršiti takoj pri prvem sesanju, kajti poznejša predelitev bi bila nemogoča, ker vsak prasec vedno obdrži natančno tisti sesek, iz katerega je prvič sesal. To točnost lahko opazujemo pri vsaki dojitvi, ko se prasici rujejo in tepejo vsak za svoj sesek.

Ko se je prascem oddelilo seske, je najbolje, da se nekaj časa pusti prasici sami, da oskrbuje svoje mladiče; potrebno pa je, da se jih še vedno pazno čuva, posebno tam, kjer je prasica nerodna.

Cez nekaj časa po prasiatvi zadnjega praseta pride trebilo, ki se mora takoj odstraniti iz svinjaka in zakopati najbolje v zemljo. Ako se trebilo takoj ne odstrani iz svinjaka, lahko prasica isto požre, kar bi imelo za posledico, da se loti tudi mladičev. One plemenske prasice, ki so svoje mladiče požrle, je najbolje od nadaljne vzreje izločiti, ker je znano, da se to pri ponovnih storitvah kaj rado ponavlja. Važno je, da se ne pušča pujskov preje sesati, preden ne odide trebilo, ker sicer rado izostane.

Ako se porodi več nego deset pujskov, tedaj se odstranijo najslabše in se položijo pod drugo prasico, ki jih ima ob istem času manj kakor deset. Pri tem pa moramo paziti, da teh ne ogrize tuja mati in jim pusti sesati. To dosežemo najlažje, ako namažemo njene in tuje pujske z žganjem, kafrovcem ali jesihom; prasico samo pa moramo tudi namazati z isto tekočino po rilcu. To naj se v začetku ponavlja vsak dan, pozneje le dva- do trikrat na teden. Tak duh je prasici zoprni in kar je glavno starka ne loči več tujih prascev od svojih.

Skrbeti je za primerno gorak svinjak in suho steljo, ki pa ne sme biti predolga, ker se sicer prasčki zarijejo v njo; pri tem jih prasica ne vidi in se lahko nevedoma nanje vleže in tako pomori. Dalje je paziti, da niso mladiči na prepihu.

Prvi in drugi dan po porodu ni dajati prasici preveč in pretečne piče, ker je nevarnost, da nastopi porodna vročnica. Tretji dan naj se ji prične pokladati obilneje pičo, ker mladiči že več sesajo in potrebujejo več mleka.

Včasih se pripeti, da imajo prasici ostre in nepravilno postavljene zobe, kar povzroča materi pri sesanju bolečine in starka se brani in jim ne pusti sesati. V takem slučaju se vsak vzrejevalec lahko pomaga sam s ščipalnimi kleščami, s katerimi previdno zlomi ostrino zob. Povečini pa povzroča starki bolečine vnetje seskov. To vnetje je posledica na katerikoli način ranjenja seskov. Seski onih prasici, ki so se veliko gibale v prosti naravi in kljubovale vetru, slabemu vremenu, so utrjeni in jim sesanje mladičev ne povzroča nikakih bolečin. Zato naj ne ostane neomenjena potreba po velikem gibanju brejih prasici na prostem.

Prva dva tedna naj se pusti starko z mladiči samovoljni vzreji; skrbi naj se le za redno, čisto, suho, zadostno in mehko nasteljo, ki je najboljša ne predolga slama. Gnoj naj se odstrani vsak dan iz svinjaka.

Prve tedne preživijo prasici speči poleg matere v kupici drug poleg drugega. V tretjem tednu pa že delajo male izlete po svinjaku, prično riti in gristi vse predmete in reči, ki jim pridejo pod zobe ter s tem preskušajo in preiskujejo, kaj bi jim služilo za hrano. Sedaj je potrebno, da priskrbimo v svinjak par lopat zemlje ali čistega peska; opazili bomo, kako natančno preiščejo prasici pokladano jim zemljo in skušajo, kar jim ugaja tudi požreti. V 4. tednu naj se med pokladano zemljo ali pesek pomeša par zrnov ječmena, katere prasici hitro najdejo in jih pokušajo, kar jim gre prav v slast.

Dalje prihodnjic.

Pravila pri škropljenju trt proti paležu ali peronospori.

1. Trte je proti paležu škropiti najmanj trikrat na leto v času od majnika do srede julija. Prvič je škropiti, ko je trtna mladika zrasla za pol metra dolžine, najpozneje pa, ko se opazi prve sledi peronospore na trtnih listkih, ki leže najbližje pri tleh.

Drugič je škropiti 10 do 12 dni za prvim in tretjič 14 do 16 dni za drugim škropljenjem, torej kmalu po cvetju.

2. Za prvo škropljenje je vzeti en kg galice na 100 litrov vode, za drugo in tretje pa poldrug kg. V mokrih letih je vzeti galico za pol kg močnejšo.

Apna je vzeti živega (neugašenega) ravno toliko, ugašenega pa polovico več kot galice, torej na vsak kg galice poldrug kilogram mastnega, ugašenega apna.

Apno ima namen, da odvzame galici kislinu in jo dela teže razstopljivo, da je dež prehitro ne odpere. Ako se vzame apna premalo, opali galica trto, ako pa preveč, učinkuje galica slabeje in trto preveč obseči. Zato se je poslužiti pri napravi galice vedno preskusnega papirja.

3. Odtehtano galico je razstopiti v eni polovici čiste, najbolje deževne ali potočne vode, v drugi polovici vode pa je razmešati apno. Nato se apnen belež precedi v večjo, prazno posodo in med vednim mešanjem se vanj vlija galica. Tako pripravljena škropilna zmes je dosti boljše, kakor če se vlija apno v galico.

Škropilno zmes je na to dobro premešati in preskusiti z belim (fenolftaleinovim) preskusnim (reagenčnim) papirjem.

Ako ta papir, v zmes pomočen, pordeči, je apna zadosti, drugače ga je treba še nekoliko dodati.

4. Razstojeno galico in apno je hraniti vsako zase lahko poljubno dolgo, skupaj zlito in zmešano se pa mora porabiti tekom 24 ur. Po preteku tega časa je zmes skoraj brez učinka. Ako se pa dodene takoj za apnom v galično-apneno zmes na vsakih 100 l še 10 dek sladkorja ali en liter (posnetega) mleka, se drži škropivo več tednov, ne da bi se pokvarilo.

Pred vsakim polnjenjem škropilnice je premešati vse škropivo in ga je mešati tudi med škropljenjem v škropilnici, da se svetlomodra usedlina v tekočini prehitro ne poleže na dno, kajti le ta usedlina je učinkujoči del škropiva.

5. Namesto galice in apna (bordóska zmes) je vzeti za škropljenje lahko tudi *enako množino* bakrene paste Bosna (Bosnapasta), ki učinkuje ravno tako dobro kot galica. Bakrena pasta „Bosna“ se razmeša v pripravljeni vodi in škropivo je narejeno. Apna ni treba pridejati, ker bi to le slabšalo njen učinek. Škropivo iz Bosnapaste se ne pokvari, tudi če stoji več tednov, pa tudi ne zamaši razpršilnikov, ker je brez peska. Med škropljenjem ga je pa treba večkrat v brenti (s stresanjem) premešati.

6. Škropiti je le v suhem vremenu. Do prihodnjega dežja se mora škropivo na trti posušiti. Le v sili, če ni drugače mogoče, se lahko škropi tudi v mokrem vremenu. Kakor hitro pa nastane lepo vreme, je treba škropljenje ponoviti.

7. Škropiti je treba trte prav na fino, z dobrimi razpršilniki, tako da škropivo od listov ne kaplja in ne odteka. Kolikor mogoče je treba trtno listje poškopiti tudi po njega spodnjih straneh. Vsakokrat je treba tudi dobro poškopiti trtni zarod ali grozdje, in sicer tako močno, da od njega kaplja. Na nepoškopljenem grozdju povzroči palež lahko več škode kot na listju. Posebno važno je škropljenje grozdja potem, ko trta odcvete.

8. Pred vsakim škropljenjem je treba trto povezati in omandati (podbrati). V mokrem delati, je škodljivo.

Sploh je treba za to skrbeti, da ni v trtju gošče in da so tla snažna in brez plevela. Čim več gošče in vlage je med trtami, tem hujše se na njih razvijajo trtne bolezni. Višji vinarski nadzornik B. Skalický.

Pravila pri zatiranju trtne plesnobe ali oidija.

1. Za zatiranje trtne plesnobe imamo troje sredstev, in sicer: žveplo, salojidin in kalijev hiper-manganat.

2. Žveplo, ako je čisto in jako fino zmlato, učinkuje najbolje, ampak samo v gorkem in solnčnem vremenu. Salojidin učinkuje tudi v hladnem in oblačnem vremenu in omogočuje istočasno zatiranje oidija in plesnobe.

Kalijev hiper-manganat učinkuje le hipno, zato se rabi le kot zdravilno sredstvo pri že nastali bolezni.

3. Trto žveplamo redno trikrat, pozneje po potrebi. Prvič žveplamo pred ali med cvetjem, drugič takoj po cvetju, tretjič 3 tedne kasneje. Ako se vkljub temu plesnoba še prikaže, ponovimo žveplanje takoj, ko jo zapazimo.

Žveplati moramo vselej v vročem, solnčnem, brezvetrnem vremenu. Najbolje je, da žveplamo šele za škropljenjem in ne pred njim.

Žveplo v galico mešati ni priporočljivo.

Z žveplom smemo trto, in sicer *zlasti grozdje* le na fino poprašiti.

Kot prah, drži žveplo na trti, zlasti na njenih mastnih, grozdnih jagodah bolje kot sredstva, ki jih razstojena uporabljamo (salojidin, hiper-manganat) kot tekočine, zato učinkuje v gorkih letih žveplo najbolj sigurno.

4. Salojidin mešamo v galico, s katero potem trto, zlasti grozdje, dobro poškopimo, tako da od njega kar kaplja. Salojidin smemo pridejati galici šele za apnom, ko pokaže preiskusni, feno-ftaleinov papir s tem, da močno pordeči, da galica ni več kislja. Na 100 litrov galično-apnene škropilne zmesi vzamemo pri prvem škropljenju po pol kg, pri drugem in tretjem pa po en kg salojidina. Salojidin stresemo v kak košek, ki ga toliko časa pomakamo v škropivo, da se salojidin razstopi. Nato vso razstopino dobro premešamo in pričnemo škropiti.

Če škropimo namesto z galico z bakreno pasto „Bosna“, potem ji moramo popreje pridejati na 100 litrov po pol kg apna. Šele potem razstopimo v njej salojidin in pričnemo škropiti.

5. S kalijevim hiper-manganatom škropimo šele tedaj, ko zapazimo, da se tu pa tam prikaže na grozdju plesnoba, torej šele po cvetju, meseca julija ali avgusta.

V 5 litrih vode razstopimo 2 do 3 deke hiper-manganata, v drugih 5 litrih pa 20 do 30 dek ugašenega apna.

Obe razstopini zlijemo na to skupaj in vse dobro premešamo.

Z zmesjo poškopimo grozdje tako močno, kakor da bi ga hoteli oprati. Ker učinkuje hiper-manganat le kratek čas, ne pripravljajmo te škropilne zmesi preveč naenkrat, temveč le toliko, kar sproti lahko porabimo. Po preteku enega tedna škropljenje ponovimo.

6. Skrbimo za to, da je trta vselej dobro povezana, omandana (podbrana), prikrajšana in da je zemlja brez plevela in okopana. Plevel, goščava in vlaga pospešujejo trtne bolezni. Ravnotako delo v mokrem. Dokler je trta in zemlja mokra, vsako delo trtju škoduje.

7. Poleg poletnega zatiranja trtne plesnobe se poprimimo tudi zatiranja plesnobe s pomočjo žveplovo-apnene brozge v spomladnem času. Po režnji, preden trta odžene, pomažimo vso trto z zmesjo enega dela žveplovo-apnene brozge z dvema deloma vode s pomočjo čopiča. Žveplovo apneno brozgo si pripravimo lahko sami, ako eno uro kuhamo v 10 l vode 2 kg zmlatega žvepla in 1 kg živega poprej ugašenega apna, pri tem pa vedno dolivamo vanjo gorke vode. Skuhano brozgo zmešamo z dvema deloma vode in gremo mazati. Spravljati se mora brozga v zaprti steklenici. B. Skalický,

višji vinarski nadzornik.

Pridobivanje smrekovega čresla.

Ivan Burger.

Naša najaktivnejša obrt, ki je že pred vojno imela lepe milijone eksporta, je slovenska usnjarska industrija. Ista se še danes poslužuje — razen par izjem kemičnih izdelkov boksa — v pretežni večini vegetabilnega strojenja s čreslovino, to je taninom. Vegetabilno strojenje, čeprav nekoliko daljše, n. pr. podplate, nego tudi skrči po širini kožo za 10% manj od kemičnega.

Jugoslavija izrabljuje naslednje vrste čreslovin: hrast, kostanj, ježice, valoneo, imenovano v Makedoniji palamut, šmak (ruj) v Bosni in Srbiji, brezo, jelšo, vrbo in lipo v južnih krajih; v severnem, slovenskem delu pa stoji *smrekovo čreslo* na prvem mestu. Med vojno razvile so se tudi pri nas v Sloveniji po načinu slavonskih tvornic, katerih početki segajo v leto 1806, ekstraktne taninske tvornice za hrast in kostanj, pri katerih dveh čreslovinah se more upotrebiti tudi njujin les — racionalno odpadki, to je korenine, veje — za izvleček tanina; tako n. pr. v Majšperku in Polzeli, ki ste obe podružnici nemških podjetij. Prva je v vojni proizvajala na dan 30.000 kg kostanjevega, druga 40.000 kg kostanjevega in 10.000 kg hrastovega izvlečka. Ravnotako ste si tudi trdki g. Pollaka v Ljubljani, ki potrebuje na mesec brez drugih čreslovin 300.000 kg smrekovega lubja, ter gg. I. Vošnjak in sinovi v Soštanju, nabavili vse stroje za ekstrahiranje. Strojilna tvornica Samsa & comp. v Ljubljani in Ilir. Bistrica je drobila med vojno samo les v nadaljno ekstrakcijo. Tvornica v Tržiču (Monfalcone) ni delovala med vojno. Na žalost pa nimamo podjetja, ki bi se racionalno pečalo pri tako veliki izobilici s smrekovim čreslom na način majšperške Gerhardusove soprodnice v Prijedoru, Bosna. Resnica, da taninski izvleček iz smrekovega čresla ni za eksport, ker zaradi brzega kipenja, posebno poleti, povzročena po skrobu, ki se nahaja v čreslu, razžene sode. Zato je tvornica smrekovega ekstrakta v Celovcu ustavila obrat; edina, ki še deluje, je na Švedskem. Toda za usnarja ima smrekovo čreslo kot tako neprecenljivo vrednost, ne samo, da ga more sam za svojo potrebo sproti ekstrahirati, ne samo da je zaradi svoje bližine cenejša od tujih proizvodov, ampak tudi zaradi tega, ker pripravlja usnje zaradi sebi lastnih svojstev res trpežno in dobro. Škoda, da se vse premalo pazi na pravilno ravnanje z istim; v to naj bi pripomogle sledeče vrstice!

(Kontc sledi.)

VPRAŠANJA in ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko gospodarska vprašanja, ki dohajajo na Slov. kmetijaku, družbo kranjsko ali na uredništvo „Kmetovalca“ se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“. Odgovori, ki so splošno poučni, se vrstijo med „Vprašanja in odgovore“, na ostala vprašanja se pa odgovarja pismeno, če je priložena znamka za odgovor. Odgovarja se edinole na vprašanja, ki so podpisana s celim imenom: brezimna vprašanja ali taka, ki so zamamovana le z začetnimi črkami, se vržejo v koš. V „Kmetovalcu“ se pri vprašanju nikdar ne omenja vprašalčevega imena, ampak vedno le pričetne črke imena in kraja. Redno se v vsaki številki odgovori le na tista vprašanja, ki so prišla vsaj 4 dni pred izdajo lista; na pozneje došla vprašanja se odgovori v prihodnji številki. *Kdor takoj želi odgovora na kako kmetijsko-gospodarsko vprašanje, mora priložiti znamko za odgovor. Na vprašanja, ki niso kmetijsko-gospodarska se ne odgovarja v „Kmetovalcu“, ampak le pismeno, če je pismu priložena I K v znakah kot prispevek k družbenemu pokojninskemu zakladu. Zadržje zlasti velja za pravne odgovore, ki seveda morejo biti le splošne vsebine, kajti uredništvo ne more poznati vseh, včasih zelo važnih okoliščin in zato za take odgovore ne prevzame nikakega jamatva.*

Vprašanje 40. Po naših travnikih se je zelo razmnožila kislica, ki je pa ne moremo zatreti. **Kako je zatreti navadno kislico**, ki rase po travnikih? (F. P. v T.)

Odgovor: Navadna kislica, kisovec ali ajdovec ima v zemlji močno črnkasto korenino, ki požene obilo dolgih stranskih korenin. Zelišče je zelo trpežno in se zaradi tega zelo težko iztrebi. Ako je Vam na tem ležeče, da pridelate dobro krmo, morate temeljito iztrebiti to zelišče. Kjer nastopa kislica v večji množini, je znamenje, da v taki zemlji primanjkuje apna ali pa da je zemlja preveč vlažna. Iztrebite jo najlaže, ako gnojite take prostore z apnom, ker ta rastlina ne prenaša apnenih tla. Za 1 ha travnika vzemite 20 met. stotov apna. Če gnojite travnike še s Tomasovo žlindro in s kajnitom se kislica toliko hitreje izgubi in umakne dobrim travam in deteljam.

Mokre prostore je treba osušiti, da se zatre to ničvredno rastlino.

P—j.

Vprašanje 41. Kako in s čim naj hranim tele, ki nima maternega mleka? (S. J. v S.)

Odgovor: Glavna in prava hrana za teleta je materno mleko, kajti brez njega ostane tele navadno v razvoju. Umetno vzrejenega teleta sploh ne priporočamo za plemo, ampak je umetno hranite le toliko časa, da bode gojino za mesarja. Dotlej pa je umetno hranite z ječmenovo moko ali še bolje z ješprenom. Tudi kuhani ovseni zdrob Vam priporočamo. Na 1 l vode vzemite 10—15 dg ječmena in ga kuhajte tako dolgo, da se popolnoma razkuha ter nastane gostejša sluzasta juha. To juho je, preden se poklada teletu, ohladiti približno na ono toplino, kakor jo ima pomolženo mleko. V početku je dajati te juhe 4—5 krat na dan po 1 l, pozneje zadostuje po 3 krat na dan. Množino primerno povečajte, kakor se Vam pač zdi potrebno z ozirom na potrebo. Priporočamo Vam, da pridenete tej juhi vsakokrat še po eno jajce (beljak in rumenjaki), ki je je pa pridejati šele tedaj, ko se juha toliko ohladi, da jajce ne zakrknje. Juho je treba potem dobro premešati ali stepsti, da se beljak in rumenjaki enakomerno porazdelita v juhi.

P—j.

Vprašanje 42. V mojem svinjaku so se zaredile podgane v tolikem številu, da prasiče tako nadlegujejo, da se bojim, da jih prično objedati. **Kako se najuspešneje zatro podgane v svinjaku?** (J. S. v S.)

Odgovor: Podgane se z uspehom zatirajo z okuženjem Löfflerjevega tifus bacila. Ker se pa danes omenjene kulture izdelujejo le v inozemstvu in je njih dobava otežkočena, Vam ne preostaja drugega, kakor dobro napravljena past, s katero ni težko zatreti podgan, ker se jako rade lové. Najvažnejše in najgotovejše sredstvo za preganjanje teh živali pa je in ostane, odvzeti jim vsa skrivališča. Dokler se to ne zgodi, učinkujejo vsa druga sredstva le deloma in počasi ali ostanejo sploh brezuspešna. Niker ne sme biti pod tlami kakega praznega prostora, luknje v zidovju se morajo zadelati s črepinjami in zazidati s cementom; sploh vsa skrivališča se morajo na enalidrug način odpraviti ali zadelati. Pa ne samo odprtine v svinjaki je na opisan način zadelati, temveč tudi poslopja, ki so v bližini svinjaka in imajo skrite prostore, kjer se živali nemoteno razmnožuje.

P—j.

Vprašanje 43. V začetku marca sem sejal češko ozimno rž, ki mi vkljub temu, da sem zemljo dobro obdelal in primerno pognojil s superfosfatom, noče uspevati. Ista je namreč za sedanj dobo zelo majhna, dočim je drugo jaro žito v bujni rasti. **Kaj je vzrok, da mi češka ozimna rž, ki sem jo sejal v marcu, ne uspeva?** (A. V. na B.)

Odgovor: Ozimno žito je takorekoč dvoletna rastlina, zato spomladi vsejano, navadno sploh ne gre v klasje. V vašem slučaju priporočamo, da rž pokosite in posabite za krmo, njivo pa zasejete z rastlinami, ki pridejo z ozirom na sedanji mesec in podnebne razmere za setev v poštev.

T.

Vprašanje 44. Pred mesecem sem pognojil svoje travnike z apnenim dušikom, ki ga priporočate kot dobro dušičnato gnojilo tudi za travnike. Apneni dušik, ki sem ga trosil v količini 200 kg na ha, pa mi je travo, zlasti na nekaterih mestih, kjer je bil raztresen bolj gosto, popolnoma požgal. **Kaj je vzrok, da mi je apneni dušik, ki sem ga raztrosil po svojih travnikih, na nekaterih mestih travo popolnoma uničil?** (F. P. v Sv. B. v Slov. G.)

Odgovor: Travnike in pašnike je gnojiti z apnenim duškom v jereni, in sicer tik pred zimo ali pa v zgodnji spomladi, torej v času ko travniške rastline še počivajo. Priporočati je, da se apneni dušik po raztresenju takoj podvleče. Na *ha* je trositi 100 — 120 *kg* imenovanega gnojila. Vzrok, da Vam je apneni dušik na nekaterih mestih uničil travniške rastline, je pripisovati predvsem prepoznemu trosenju gnojila, kajti to se je vršilo v času, ko so bile trave že v bujni rasti, nadalje pa preobilnemu in neenakomernemu trosenju tega gnojila. Priporočamo, da skušate gola mesta primerno prevleči, tako da se preobilno in neenakomerno raztreseno gnojilo porazdeli. Po košnji trav je pripočljivo ves travnik prevleči. T.

Vprašanje 45. V betonirani jami imam ugašeno apno, ki pa postane po daljši dobi vedno nekako kašnat. Nekateri kmetovalci mi svetujejo priliti na površje ugašenega apna vodo, katera baje prepreči imenovano napako. **Kako naj ravnam z apnom, da ne postane ugašeno kašnat?** (A. V. v S.)

Odgovor: Ugašeno apno je apnikova osnova (kalcijev hidroksid). Ima li do te spojine dostop zrak, potem se ista spaja z ogljikovim dvokisom, ki se nahaja v zraku in vsled tega izpremeni ugašeno apno v ogljikovokisli apnik ali apnikov karbonat, ki je trdna snov in povzroča kašnatost ugašenega apna. Tako apno je seveda zelo slabe kakovosti. Da preprečimo pri ugašenem apnu imenovano kemično izpremembo, je površje istega politi z vodo, ki naj stoji par centimetrov visoko, ali pa pokriti jamo z deskami ter čez slednje nasuti prsti. S tem se prepreči dostop zraka, iz katerega bi sicer ugašeno apno vsrkavalo plin — ogljikovi dvokis in se spajalo v trdni ogljikovo-kisli apnik, ki se ima sicer tvoriti šele pri zidanju. T.

Vprašanje 46. Kako je zatirati na njlvah plevel, ki se je v zadnjih letih v našem okraju zelo razpasel in vsled tega znatno škoduje poljskim pridelkom? (G. H. v J.)

Odgovor: Na Vaše vprašanje glede zatiranja plevela odgovorimo v spisu »Zatirajmo plevel!«, ki se je priobčil v tej številki »Kmetovalca«. T.

Vprašanje 47. V mojem zelenjadnem vrtu je veliko krastač »krot«, ki mi delajo na rastlinah precejšnjo škodo. **Kako naj zatiram krastače?** (R. M. v J.)

Odgovor: Škoda, ki jo opažate na svojih rastlinah, nikakor ni povzročena po krastačah, temveč vsekakor po kaki drugi živali, kajti krastače so za vrtnarja, kakor tudi za kmetovalca zelo koristne živali. Iste se namreč hranijo le z raznimi škodljivimi žuželkami, kakor gosenicami, polži, hrošči i. t. d., zato jih nikakor ni zatirati, temveč jih je smatrati vedno za dobrodošle in koristne goste. T.

POROČILA IN OBJAVE PODRUŽNIC.

Občni zbor kmetijske podružnice v Vuzmetinci.

V nedeljo, 29. februarja t. l. se je vršil občni zbor kmetijske podružnice v Vuzmetinci, ki so se ga udeležili tamošnji kmetovalci polnoštevilno. Po otvoritvi zborovanja od strani podružničnega načelnika je imel ravnatelj kmetijske šole v Mariboru g. Žnidarič obširno predavanje o umnem vinogradništvu in kletarstvu, kateremu so kmetovalci pazljivo sledili. Tajniško poročilo je podal g. Drago Pintarič, blagajniško poročilo pa g. Anton Borko. Iz teh sledi, da je imela podružnica leta 1919. 220 udov in 3326.77 K prebitka. Po volitvi delegatov za družbeni občni zbor se je razvila živahna debata o raznih gospodarskih in narodno-gospodarskih vprašanjih, nakar se je

na tozadeven predlog podnačelnika g. R. Košarja sklepala obširna resolucija, ki se je poslala deželni vladi in Slov. kmetijski družbi v pretres.

Vabila

k občnim zborom podružnic Slov. kmet. družbe:

Kostanjevica

v nedeljo, 16. maja 1920. ob devetih dop. v župnišču.

Spored: 1. Poročilo načelnikstva; 2. računsko poročilo; 3. volitev načelnikstva; 4. slučajnosti. Načelnikstvo.

Splošna opomba: Če kak občni zbor ob določenem času ne bo sklepčen, vršil se bo pol ure pozneje drugi, ki bo sklepal ob vsakem številu navzočih udov.

KMETIJSKE NOVICE.

Sadjarška in vrtnarska razstava v Taboru na Češkem. Deželno centralno društvo čeških vinogradnikov in sadjarjev priredi na čast 500letnice mesta Tabora razstavo sadjarstva, in sicer od 10. do 30. septembra l. 1920. Razstava ima namen, da pokaže pravo sliko vinorejske in sadjarške industrije Južne Češke, s posebnim ozirom na poljedelstvo. Da bi bilo mogoče utrditi trgovsko zvezo med češko vinorejsko in sadjarško industrijo z ono sosednjih dežel, pozivlja društvo vsa podjetja in tvrdke v Jugoslaviji, da bi se tudi te (četudi v manjšem obsegu) udeležile omenjene razstave. Oddelki razstave so sledeči: 1. oddelek: 1. Sadjarstvo in vinarstvo; 2. vrtnarstvo; 3. zelenjadarstvo in semenarstvo; 4. industrija; 5. strokovno šolstvo, literatura itd.; 6. strokovna društva in slične korporacije. — Natančnejša navodila daje pismeno ali ustno: Generalni konzulat republike Čehoslovaške v Beogradu, Krunska ulica št. 7. (ref. inž. Malý) in Výbor I. jihočeské zahradnicko-ovocnařské výstavy v Táboře.

Vinogradniki, pazite! Po daljšem toplem vremenu je 5. majnika t. l. padel izdaten dež, ki je najbrže takrat že razvite prve trose (seme) peronospore, ki se razvijajo v zemlji, zanesel na spodnje trtne liste. Po preteku 14 do 18 dni, torej okoli 19. t. m. ali malo kesneje, boste najbrže našli na teh listih (najbližje pri tleh), prve znake peronospore. Ako takrat padé zopet nekaj dežja ali močne rose, razvije gliva na teh listih prve svoje poletne trose (bele lise na spodnjih straneh listov) in ti okužijo na to vse zelene dele trte, ki bodo takrat še nepoškropljeni. Zato priporočam, da najpozneje do 18. t. m. svoje vinograde poškopite z galico ali z Bosnapasto, ki jo dobite lahko pri Slov. kmetijski družbi v Ljubljani. Ne zamudite tega trenutka, zlasti ako se bo v tem času pripravljalo vreme za dež. Prosim, da mi poročate, kdaj ste zapazili prve sledi peronospore (paleža) na trtah.

Bohuslav Skalický,
vinarski nadzornik v Novem mestu.

URADNE VESTI

Slovenske kmetijske družbe.

Seja glavnega odbora Slovenske kmetijske družbe dne 14. aprila 1920.

(Konec.)

Strokovno uradnišvo je bilo zaposleno s pisarniškim opravilom ter ob nedeljah in praznikih s predavanji pri podružnicah.

Družba je pri merodajnih oblastih vložila proteste proti krivičnemu postavljanju maksimalnih cen za klavno živino in mleko.

Naprosila je tudi vlado, da dovoli izvoz godenega lanu na Češko, kjer se naj podela v platno in to zopet uvozi brez carine. Poverjeništvu za kmetijstvo je naprosila za potrebno svoto v svrhu podpor za nakup bikov in merjascev.

Nabava kmetijskih potrebščin je bila težavna. Žita za jaro posetev je družba od Žitnega zavoda prejela v razdelitev komaj 235 stotov, medtem ko so naročila od strani kmetovalcev znašala 5980 stotov. Torej razpoložljivega žita ni bilo niti 4 odstotke od naročil. In še za to malenkost, ki jo je družba zelo pozno prejela, so bile cene tako visoko nastavljene, da jih udje niso mogli plačevati. Z deteljo in lucerno se je ude lahko zadovoljilo, da si je bila cena visoka. Semenskega krompirja je družba nakupila za visoke cene, ki udom niso bile pogodu, ter ga niso marali prevzeti, četudi ga je bilo le sedem vagonov, naročil zanj pa do 55 vagonov.

Modra galica se razpošilja, manjka jo pa še sedem vagonov iz Nemške Avstrije in 10 vagonov iz Italije. Cena je pri družbi izredno nizka v primeri s svetovno ceno, ki je danes tri- do štirikrat višja. *Žveplo* je prišlo v redu in se razpošilja. *Škropilnic* in *šveplalnikov* družba še ni prejela, da si so že v Sloveniji.

Za družbeni pašnik Ivje se je določila pašnina 3 K za kg prirastka na živi teži ali K 1.50 za dan in govejo glavo, za ovce pa 50 vin. na dan in glavo.

Odbor je vzel tajniško poročilo na znanje.

Odbor je sklenil, da kmetijska družba skuša za jesen in prihodnjo pomlad dobaviti dobro seme zimskega in jarega lanu. Glede delov škropilnic naj družba skuša dobaviti iste iz tvornic v Nemški Avstriji, posebno iz Ljubna.

Glede prošenj za podpore za nakup bikov in merjascev je sklenil odbor sledeče:

1. Podpore se naj podeljujejo samo za nakup bikov in merjascev, in sicer za prve do ene tretjine, za druge do polovice nakupne svote.

2. Podpore podeljuje predsedstvo, če se je dotični plemenjak ogledal po strokovnem uradniku kmet. družbe, oziroma po živinorejskemu nadzorniku. Če se to ni moglo zgoditi, odstopi kmetijska družba tozadevne prošnje licenčnovalni komisiji tamošnjega okraja, da poda ona svoje mnenje, jeli plemenjak vreden podpore. Na podlagi izjave licenčnovalne komisije podeli predsedstvo podporo.

3. Za vzdrževanje doma vzrejenih bikov se principiarno ne podeljuje nikakih podpor, pač pa se lastnikom svetuje, da priženejo svoje bike pred licenčnovalno komisijo, ki ima v ta namen potreben kredit za premiranje plemenjakov, ki so doma vzrejeni. Le za slučaj, če se gre za to, da se vzdrži bika, za katerega je bila podpora že preje dovoljena, še čez dve leti za pleme, se naj prisodi primerna vzdrževalnina.

Glavni odbor je rešil na to nekatere uradniške zadeve.

Glavni odbor je sklenil, da pridejo na družbenemu odboru nekateri predlogi podružnic na razpravo ter rešil še druge zadeve podružnic.

O družbenem občnem zboru je poročal predsednik tole:

Po sklepu glavnega odbora z dne 19. februarja je družba vložila ugovor proti odloku prejšnjega predsedstva deželne vlade, s katerim je to razveljavilo sklepe družbe-

nega občnega zbora z dne 30. decembra 1919. l. rekoč, da ni bil pravilno sklican. Sedanja deželna vlada je ugodila prizzivu glavnega odbora, ker smatra, da je bil ta občni zbor pravilno sklican ter so zato na tem občnem zboru storjeni sklepi veljavni. Vsled sile prekinjeni občni zbor naj se nadaljuje ter izčrpa prvotni dnevni red. Voliti je tudi predsednika, ker izvoljeni Miha Iskra izvolitve ni sprejel.

Na podlagi tega odloka je predsednik predlagal, da se skliče občni zbor kmetijske družbe kranjske kot nadaljevanje občnega zbora z dne 30. decembra 1919. l. v najkrajšem času, in sicer že v prvi polovici maja. Dan naj določi predsedstvo. Na ta občni zbor se naj potom podružnic povabijo vsi oni delegati kranjskih podružnic, ki so bili v letu 1919 izvoljeni in potom podružnic povabljeni dne 30. dec. l. 1919. Na tem občnem zboru se naj rešijo točke, ki so ostale od 30. dec. l. l., zlasti točka o izpremembi pravil, da se potem lahko skliče prihodnji občni zbor Slovenske kmetijske družbe za vso Slovenijo, ki se naj vrši v jeseni l. 1920. Za nadaljevanje občnega zbora so upravičeni samo zastopniki, ki so bili, kakor zgoraj omenjeno, povabljeni na občni zbor 30. dec. 1919. l.

Za družbeni občni zbor, ki se vrši za vso Slovenijo, se pa naj izjemoma izvolijo zastopniki podružnic šele po 30. juniju t. l. na podružničnih občnih zborih, na katerih se naj število delegatov ravna po številu pravih udov, ki so svojo udnino plačali do 30. junija t. l. Do tega roka imajo podružnice natanko določiti število svojih pravih in podpornih udov ter jih doposlati družbi.

Vsi dosedaj letos izvoljeni delegati se smatrajo nepravilno izvoljenim in se morejo v zmislu gorenjega natančno voliti po 30. juniju t. l.

Glede § 26. zadnji odstavek, ki se sedaj tiče udov izven Slovenije, se pooblasti predsedstvo, da primerno stilizira ta odstavek, z ozirom na okolnost, da bo treba morda v doglednem času podpirati primorske in koroške Slovence. Natančno pojasnilo o vršitvi obeh občnih zborov se objavi v »Kmetovalcu« v vednost tudi izvenkranjskim udom.

Predlog g. predsednika se je soglasno sprejel.

Predlog g. predsednika, da se v zmislu pravil gospodinske šole kot vodja iste imenuje družbeni tajnik inž. Rado Lah, se je soglasno sprejel.

G. Petovar je poročal o izpremembi pravilnika konjerejskega odseka štev. 2. in predlagal, da glavni odbor potrdi to izpremembo, kar se je sprejelo.

G. dr. Verstovšek je poročal o nakupu vojaških konj po hrvaških prekupcih, s čemer so naši kmetovalci oškodovani. Priporočal je, naj se kmetijska družba obrne do oblasti, da pazijo na to, da pridejo ti konji v korist našim kmetovalcem, ne pa v roke prekupcev.

Ker se nihče več ni oglasil k besedi, je zaključil predsednik sejo ob eni popoldne.

Ponudniki in kupci plemenske živine.

(Pod tem naslovom Slovenska kmetijska družba odtlej naprej redno objavlja vse one lastnike plemenske živine, ki so pri volji plemensko živino prodati in vse one kmetovalce, ki jo želijo kupiti, a čemur je dana prilika prodajalcem in kupcem stopiti v stik in tako poskrbeti za zamenjavo plemenske živine. Priglašati je nakup in ponudbo vseh vrst moških in ženskih plemenskih živali ter naj vsak priglasilec natančno prijavi svoj naslov, vrsto domače živali, njen spol, pasmo, starost, število itd.)

Naprodaj so:

Prasičke, Heš-Majerjeve pasme, stare od 8 do 14 tednov, proda oskrbništvo Križ pri Kamniku.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

**Uradno glasilo
Slovenske kmetijske družbe.**

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 16 K na leto. Posamezna številka stane 80 v.

Udje Slovenske kmetijske družbe dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inserat na vsi strani 600 K, na 1/2 strani 300 K, na 1/3 strani 150 K, na 1/4 strani 100 K, na 1/5 strani 50 K in na 1/6 strani 25 K. Udum 10 % popusta. Vsaka vrsta v »Malih naznanilih« stane 2 K.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Slovenske kmetijske družbe; tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Slovenski kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3. — Ponatise iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 9. Ljubljana, 15. maja 1920. Letnik XXXVII.

Mala naznanila.

Za vsako besedo je naprej plačati 40 vinarjev v denarju ali znamkah, sicer se naznanila ne objavijo. Upravništvo ne prevzame posredovanja.

Zenske zmešane lase kupuje po najvišji ceni Martin Pleterški, Cerkije. 15

Najboljše apno ima vedno naprodaj apnenica J. Taufer, Zagorje ob Savi. 50

Mlinske kamne, sekane iz najboljše bele, ostre skale, trde in srednje od 40 do 100 cm široke, po naročilu tudi večje, izdelujem zopet in prodajam po najnižjih cenah s pisмено garancijo. Leskovešek Anton, posestnik in kamnosek, Šv. Jurij ob južni železnici pri Celju. 60

1 vagon lepih smrekovih kolov za vinarstvo v debelosti 5-7 cm, dolge 4-8 metrov proda za ceno po dogovoru, Josip Žužek, Velike Lašče. 77

150 prašičkov od 8 do 16 tednov starih želi kupiti Podružnica Slovenske kmetijske družbe v Svečah, pošta Bistrica v Rožu, Koroško. 126

Rjdo, semensko, drobno, črno, išče podružnica Slovenske kmetijske družbe Brezno ob Dravi. 170

Tudi letos kupuje R. Luckmann, prej J. Leuza nasl. v Ljubljani na Martinovi (Ahacijevi) cesti 10 po najnižjih cenah raznovrstna želišča, suho cvetje (suhe rože), lipovo cvetje, koresnina, lubje in semena. Kdor si hoče s pridnim nabiranjem zagotoviti dober zaslužek, naj zahteva pojasnila pri imenovani trdkih. Cene, ki jih plačujem nabiralcem, so letos izredno visoke. 131

Pozor! Kdor mi prinese iz moje hiše Štepanja vas 76, ukradenih 4 1/2 m temnorjavega blaga, dobi dobro oškodnino. Peter Bajda, krojač. 133

Stiskalnica za olje ima naprodaj trgovina s semeni Sever & Komp, Ljubljana, Wolfova ulica 12. 136

Mlatilnico z gepeljem, malo rabljeno, skoraj novo prodam. Cena po dogovoru. Anton Jerman, Krka, p. Novomesto. 138

Mlatilnico, malo rabljena in dve brani so naprodaj v Zg. Siški št. 32. Na dopise se ne odgovarja. 150

Rose molnovke od 55 do 85 cm dolge, nudi v večji izbiri po primerni ceni A. Sušnik, železninar, Ljubljana, Zaloška cesta. 151

Stiskalnico za seno večje vrste, rabljeno, dobro ohranjeno, ali pa novo, kupi trdkca R. Luckman, Ljubljana, Ahacijeva cesta 10. 152

Rosilni stroj še malo rabljen, ima naprodaj Kmetijska podružnica v Cerkijah. 153

Trije! Kupim dobro ohranjen trije za žito. Ponudbe na Anton Mravljec, Podpeč 14, p. Preserje. 154

Češnjev les, približno 1 1/2 m³ rezanega v dila za pohištvo kupim. Ponudbe na upravništvo »Kmetovalca« 155

Konjskega sena 400 kg in dva hlevca za domače zajce ima naprodaj Uršulinški samostan v Ljubljani. Cena po dogovoru. 156

Praktikant za veleposestvo, združeno z šebeforejo se išče. Možnost, se v vseh panogah gospodarstva praktično izpopolniti. Stanovanje, hrana in v razmerju s strokovno predizobrazbo event. tudi plača. Ponudbe pod: »Oekonom« pošta Cven. 157

Dobre plem. domače zajce, najljubše-še, kakšne kri. žane pasme belgijcev, kupi upraviteljstvo državnih toplic SHS Dobrna pri Celju. 129

Kmetovalci! Za zeleno krmiljenje priporočamo sledeča semena: graboro čisto ali pomešano z ovsmo po K 4'20 kg, lečo za krmno po K 4'00 kg, grah za krmno po K 3'20 za kg Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. 158

Plemenski junec 1 1/2 leta star je naprodajali sedva v zameno za kravo. Matevž Pogačar, na Hudem, pošta Radomlje. 160

Konja (Hafflinger) srednjetežke tirolske pasme in boljši enovprežni voz kupi Vok Collin s Rožnik, p. Bled. 161

Kobila, 6 letna, lepa, brezhibna, 15'3 pesti visoka, kostanjeve barve, dobra za težo inntek, s prvovrstnim mesec dni starim žrebičkom je naprodaj. Josip Sernek, posestnik v Rožbah, pošta Pesnica, Štajersko. 162

Rafijo za vezanje trt nudi A. Sušnik, železninar, Ljubljana. 163

Rafija-ličje za privezovanje trt in sadnega drevja, daje tudi razna semena prodaja Josip Urbančič, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8. 164

Štirideset lepih pujskov 7 do 12 tednov starih ima naprodaj Ana Grlic, Zapuže pri Lescah. 165

Konj je po ugodni ceni na prodaj. Ljubljana, Kolezijska ulica 6. 166

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelji v takih hudih dneh Vam je Fellerjev pravi Elza fluid! 6 dvojnatih ali 5 velikih špeciialni steklenici 27.— Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklen. 4 K—

Slaba hrana Vam je pokvarila želodec? Fellerjeve prave Elza kroglice ga spravijo v red! 6 kraljice 12 K— Omot in poštnina posebej a najceneje 1 Eugen V. Feller, Stubica donja, Elzadr št. 287, Hrvatska. 29 B

Kmetovalci! Razširjajte »Kmetovalca« Čitajte ga pridno in ga dajajte tudi nečlanom očitati, da jih pridobite za družbo. 25.000 nas je že v Kmetijski družbi, pa bi nas bilo lahko še enkrat toliko. Čimvač nas bo, več bomo dosegli.

Tovarna Bochmann na Dunaju

priporoča vsake vrste kletarskih strojev n. pr. sesalke, stiskalnice, čistilnike, stroje za ekstrakcijo, čepovlake za sode itd. — Zastopnik:

Fran Rudl, Maribor

Vila „Alwies“.

(25)

Kmetovalci! Denarni zavodi!
Gozdarske in gospodarske zadruga!
Beritel Lesotrzeli Beritel

A. Šivic (9)

„Poljudno navodilo za merjenje lesa“.

V omenjeni knjižici je poljudno popisano kako se izračuna telesna debel posekanega in rasto-

čega drevja ter celih gozdov, kakor tudi obtesaneg. in razžaganega lesa. Pridejane so vse za tako računanje potrebne tabele. V knjižici se nahaja tudi popis in potrebne tabele za pravilno določanje oblik in razmerij lesu, ki se ima obtesati ali razžagati. Kmetovalec se pouči kako na podlagi tabele izračuna prirastek v gozdu. Dalje so pridejane tabele za določanje prostornine v ogljarskih kopah in kub. mera drv za kurjavo v prostorninskih metrih kakor tudi popis in potrebne tabele za primerjavo nove dolžinske, ploskovne in kubične mere s staro mero. Cena knjižice proti predplačilu za dve Slov. kmet. družbe K 3.—.

Občni zbor

Posojilnice in hranilnice v Moravčah,

reg. zadruga z neomej. zavezo

se vrši

v nedeljo, 30. maja 1920 ob 15. uri
v dvorani Zadr. Doma v Moravčah.

VZPORED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorništva.
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Sprememba pravil.
5. Volitev v načelstvo.
6. Volitev v nadzorništvo.
7. Slučajnosti. (52)

Moravče, 30. aprila 1920.

Načelstvo.

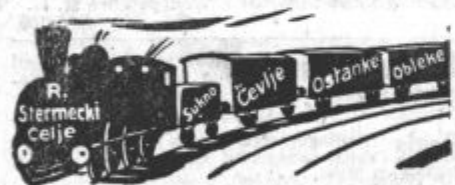
Ženitna ponudba.

Premožen, izobražen, ugleden, dobrosrčen, mlad, samostojen veletrgovec in posestnik, simpatične zunanosti, mirne, zdrave narave, se želi seznaniti z gospico ali mlado veselo vdovo enakih lastnosti, neomadeževane minulosti, iz ugledne rodbine, ki ima veselje do gospodinjstva in je zdrave, razvite postave. Na premoženje se ne ozira toliko kakor na pošten, lep značaj. V prometni kraj se tudi priženi.

Le resne ponudbe z natančnimi podatki tudi s sorodniške ali prijateljske strani prosim varovaje diskretnost v dvojni kuverti pod znakom:

„Modra, korajžna bodi, srečna zadovoljna boš“
na

Anončni zavod Drago Beseljak,
Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5

Zopet

ogromno pošiljatev manufakture naravnost iz inozemstva je prejela
trvdka

R. STERMECKI v Celju

in sicer volne, tiskanine, cefirja, etamina, batista za ženske obleke, sukna, kamgarna in hlačevine za moške obleke, belega in pisanega platna za perilo, klota, cvilha, robcev, svile in še mnogo raznega družega blaga, katero se prodaja zaradi nakupa v velikanskih množinah po čudovito nizkih cenah. Razen tega vedno velika zaloga lastnega izdelka srajc, predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblek po zelo nizkih cenah. Čevlji, ženski, moški, in otroški v velikanski izbiri, pristno ročno delo lastnih čevljarjev. Ilustrovanil cenih zastoj! Na debelo samo v I. nadstropju. (27)

Veletrgovina, razpošiljalna
R. Stermecki
Celje - Slovenija.

Jurija grofa Thurnskega jeklarna na Ravnah

ustanovljena 1774. leta. (17)

Guštanj-Ravne, Koroško (Jugoslavija).

Poštna postaja Guštanj, žel. postaja Prevalje. Brzojavni naslov: Jeklarna Guštanj.

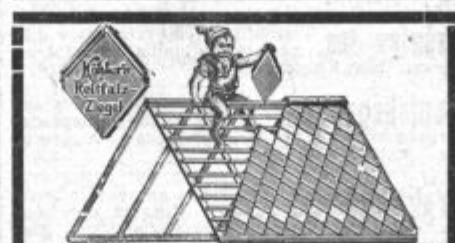
Proizvaja: Azzalonsko in bresciansko jekle v zabojih, s sidrom kot varstveno znamko.

Legirana in nelegirana topliniška jekla za vsakovrstno orodje največje trajnosti.

Jekla za orodje, drugovrstna, za kladiva, žlebe, matrice; za diela in nože za obdelovanje železa; za svedre, za rudo, premog in kamen; za pile, rezila vrtilna, diela itd.

Legirana in nelegirana martinova jekla za vozovne in vagonске vzmeti; za konstrukcijske dele posebne trajnosti v avtomobilni in letalni industriji; za kolesna obroča; za kose, srpe, sekire, motike, lopate itd.

Izgotavlja: Vozovne osi s pušami in nakončniki; transmisijske valke (ostrugane do 4 m, surovokovane do 6 m dolžine); v žlebih kovane dele za avtomobile in vagonе; krogle za cementne miline itd

Cementna (11)
strešna opeka

najbolj trpežne vrste se dobi pri trvdki
Ivan Jelačin,
Ljubljana, Emonska cesta št. 2.

Najstarejša hranilnica v Sloveniji! KRANJSKA HRANILNICA v Ljubljani

ustanovljena leta 1820

sprejema hranilne vloge proti

3 0/0

obrestovanju (in dovoljuje hipotekna posojila po

4 1/2 0/0

S hranilnico sta zvezana Kreditno društvo in starostna hranilnica za posle in delavce.

Hranilnica je sirotinskovarna in jo nadzoruje deželna vlada za Slovenijo.

Rezervni zakladi znašajo približno

8 milijonov kron.

Čisti dobiček je, v kolikor se ne porabi za okrepitev rezervnih zakladov, po pravih določen v pospeševanje občekoristnih naprav in podjetij na Kranjskem. (34)

Za te svrhe se je doslej darovalo 8,698.000 kron.

Pismene pošiljave je nasloviti na Kranjsko hranilnico v Ljubljani, Knafljeva ulica števil. 9.

J. KOMATIČ

dolgot. zastopnik znane trvdke K. in R. Ježek, Blansko, tovarna kmetijskih in poljedelskih strojev in motorjev se priporoča. — Dobra in solidna postrežba.

Ljubljana, Gradbiše št. 11

Nadalje priporočam

brzoparilnike

vseh velikosti z dvojnimi

pocinkanim parnim

kotlom, in porabno

obenem za kuhanje

žganja. (12)

Sprejemam naročila

na slamorezne nože.

Cene po dogovoru.

Tudi imam malo rabljeno slamoreznicco 12"

čistilnice v dobrem stanju posebno pripravno za pogon z viteljem na lesenem podstavku.

Cena po dogovoru.

Les

kakor: hlude, trame, deske, jamskiles, drva in stoječe gozdove za posekati kupi in plača po najvišjih dnevnih cenah (32)

Regovc & Comp.

Ljubljana,

Kolodvorska ul. 31.

DRUŽBENE VESTI.

* Slovenska kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi sledeče kmetijske potrebščine:

* Apneni dušik $28/21\%$ po K 160— za 100 kg takojšnje prijave sprejema družba neobvezno, vreče mora naročnik sam dostaviti.

Eponit, s katerim se vzame vinu vsak zoprni okus ali duh, bodisi po gnilobi, plesnivcu, po sodu, grenkobi itd stane kg 14 K.

Gumijeve trakove za cepljenje trt ima Slovenska kmetijska družba v zalogi. Cena je K 1200 za kg.

Kostni superfostat po K 320— sto kg.

Kožna moka po K 106— sto kg, naročnik mora jutaste vreče dostaviti.

Krompir. Slovenska kmetijska družba je vsled poročil glede nedostajanja semenskega krompirja in na nujno željo udov osobito iz Dolenjskega letos spomladi pokupila večjo množino dobrega semenskega krompirja iz krajev, kjer ga je bilo za ceno 4 kron do 4 kron 50 vinarjev zadosti dobiti. Izkazalo pa se je naknadno, da so bila vsa slaba poročila glede pomanjkanja semenskega krompirja zelo pretirana in prav nič točna. Tako je n. pr. neko okrajno glavarstvo poročalo družbi, da bo v svojem okraju primanjkovalo 25 vagonov, ko pa je družba poslala prvi vagon, niti za tega ni našlo odjemalcev. Takih slučajev je bilo več. Družba si želi za prihodnje pač točnejših poročil sicer je vsako uspešno delo izključeno. Družbi sedaj preostaja par vagonov krompirja, ki je sedaj še prav dober, pa ji utegne kmalu segniti, če ga udje ne bodo takoj naročili vsaj za krmo. Krompir je vsakomur na razpolaganje za ceno eno krono 80 vin. kg in je torej dosti ceneje nego so otrobi.

Otrobi, pšenične po K 350— sto kg.

Mlečne cevi iz kosti, štev. 3561 po K 140.

Seme lucerne detelje kg po K 55.

Seme domače detelje kg po 65 K.

Škropilnice. Naša družba je prejela iz Italije bakrene trne škropilnice sistema Vermorel. Komad stane 950 kron. Vinogradniki naj škropilnice brez odloga naročijo, ker je zaloga le majhna.

Vreče. Pri pošiljativah vreč je na spremnici natančno navesti zakaj so vreče ali če jih dotičnik vrača.

Žveplalniki. Družba je prejela iz Italije ročne žveplalnike. Komad stane 250 kron.

Žveplenokislo glino namesto galuna, kot dodatek galičnemu škropivu, ima kmetijska družba v zalogi, ter jo oddaja po 2 K 40 h kilogram. Vsled stavke in oviranega železniškega prometa letos mnogim vinogradnikom ne bo mogoče modre galice pravočasno v zadostni množini iz Nemške Avstrije priskrbeti. Zato priporočamo udom skrajno varčnost. Tudi naj sosed pomaga sosedu in naj, če le more, posodi iz svoje zaloge tistim, ki modre galice sploh nič nimajo. Izkušnje so pokazale, da lahko brez škode za učinkovitost primešamo galici polovico žveplenokisle glin in si na ta način prihranimo polovico galice. Mesto treh ali dveh kil vzamemo na sto litrov vode le poldrugo ali eno kilo galice in ravnotoliko glin, apna pa kakor navadno, uspeh bo sigurno popolnoma isti, kakor ob polni množini galice. Žveplenokislo glino je treba pri družbi takoj naročiti.

Žveplo (žveplene ploščice) na juti za žveplanje sodov, najboljše, brez arzena po 20 kron kilo.

Žveplo, Floristella, dvoj, raf. po K 12.— kg.

Kmetijske potrebščine je treba družbi naprej ob priiliki naročanja plačati. V ta namen naj podružnice oziroma posamezni udje zahtevajo družbene pošne položnice (štev. 10712) da vplačevanje lahko brez stroškov izvršijo.

Vabilo

21. redni občni zbor

Kmet. društva v Srednji vasi v Bohinju

registrov. zadruga z omejeno zavezo, kateri se bo vršil

dne 29. maja 1920 ob 3. uri popoldan v društvenih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Potrjenje rač. zaključka za l. 1919. 5. Prememba pravil. 6. Slučajnosti. (53)

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor na istem mestu z istim dnevnim redom ne glede na število navzočih članov. Odbor.

Vinometre »Bernadote« — Asbestov bombaž in prašek — Eponit — Francosko želatino — Lipovo ogije Marmornat prašek — Modro galico — Natrijev bisulfit — Ribji mehur — Špansko zemljo — Tanin Žveplo v prahu — Limonovo kislino — Vinsko kislino — Sodo bicarbono — Strupa proste barve itd. ima v zalogi po najnižji ceni

Drogerija ANTON RANC

Ljubljana, Židovska ulica 1. (4)

Ovčjo volno

v večjih množinah kupuje 45

„Impex“

eksportna in importna družba v Ljubljani, Krekóv trg 10, kamor je poslati ponudbe z navedbo cene in množine ter priložiti večji vzorec.

Kmetovalci!

Pri nakupovanju kmetijskih in drugih vsakdanjih potrebščin (80)

ozirajte se le na tvrdke,

ki se Vam potom oglasov v »Kmetovalcu« priporočajo.

Ženitna ponudba!

Gospodična iz ugledne rodbine, vajena voditi večje posestvo in trgovino, z lepo vzgojo, neomadeževane minulosti, prijazne zunanosti, krog tridesetih let, s stotisoč kron premoženja, želi spoznati treznega, zdravega, pridnega in modrega moža, mirne narave, ki naj vse razmere zaupno pojasni pod nastopno šifro, da zamore dobiti: »Nedolžno srce in pridne roke« na 47 Anončni zavod Drago Beseljak Ljubljana, Cankar.nabr.5.

Oženjen

vrtnar se išče

za zelenjavo in druga v vrtnarsko stroko spadajoča dela. Prosto stanovanje in dobra plača. — Natančne ponudbe z navedbo zahtev pod šifro »Vrtnar št. 51« na upravo lista »Kmetovalec« (51)

(6) Slovenska KMETIJSKA DRUŽBA KRANJSKA

je izdala in prodaja naslednje knjige:

Zvezek	Cena K
2. Fr. Stupar: Apno v kmetijstvu — 60	
3. Fr. Stupar: Navodilo, kako je sestavljati poročila o letini — 40	
5. M. Kostanjevec: O užitnosti od vina in mesa . . . 3—	
8. Boh. Skalický: Siljenje ali káljenje ameriških ključev — 60	
10. B. Skalický: Kmetijske razmere na Češkem . . . 1-40	
11. Gustav Pirc: Poglavlje o govedoreji na Kranjskem — 60	
12. Pridelovanje in razpeševanje namiznega grozdja ter zgoja trt na špallrju. (B. Skalický) . . . 1—	
13. O sestavljanju in setvi travnih mešanč. (Weinzierl-Turk) 2—	
14. A. Sivic: Poljudno navodilo za merjenje lesa . . . 3—	
15. Steuert-Jamnik: Soseđa Razumnika konjereja . . 2—	

ZAKAJ kupujete

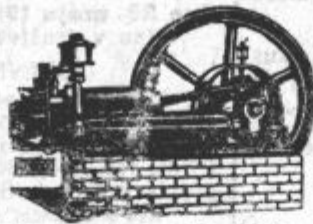
tako drago mažo za vozove, kremo in mažo za čevlje, ko si pa po mojih receptih in navodilih lahko za 200 % ceneje in čisto priprosto doma pripravite. Vse tri recepte z natančnim navodilom tudi za dobavo priprav proti predplačilu za K 25.—. Ponudbe kakor znesek naj se blagoviti poslati na **Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana**, Cankarjevo nabr. 5.

Kupujem rdečo čehuljo

vsako množino. Ponudbe z navedbo cene prosim na (50) **Novak, Zagreb** Maksimirska cesta 64. Telefon 20—60.

Gospodarska zveza v Ljubljani

Dunajska cesta — Bavarski dvor.

Velika zaloga vsakovrstnih poljedelskih strojev (3)

iz najslavitejših tovarn. Zastopstvo za parne kotle znanih tvornic, Welsla.

Primešaj krmi Mastin!

Enkrat na teden primešaj krmi pest praška Mastin. Ob pomanjkanju krme, ko se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila, pa se primeša dvakrat. Dietetični prašek Mastin je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalljo Mastin, ko ga enkrat poizkusijo, in ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška Mastin zadostuje za 6 mesecev za enega prašiča ali vola.

Ako se Mastin pri Vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina 20-50 poštne prosto na dom. (14)

Mazilo zoper garje (naftomazilo) uniči pri ljudeh garje, lisaj, srbečico, kožne bolezni, izpuščaj. Pri živalih uniči garje. 1 lonček po pošti K 10-50.

Lekarna Trnkóczy
Ljubljana, Kranjsko. Zraven rotovža.

Kmetska posojilnica Ljubljanske okolice

registovana zadruga z neomejeno zavestjo v LJUBLJANI

v lastnem združnem domu na Dunajski cesti števil. 18.

Obrestuje hranilne vloge po **3%** (2)

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v svesni s čerkovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne doiga.

Stanje hranilnih vlog nad **42.000.000 krom.**

Stanje rezervnih zakladov **4.100.000 krom.**

Rogaška slatina

Tempel vrelec:

Najboljša namizna voda, najbogatejša na ogljikovi kislini. Pospešuje prebavljanje in preosnavljanje.

Styria vrelec:

Zdravilna voda proti kroničnemu katarju želodca in čreves, najboljši pripomoček proti slabemu prebavljanju in teku. Proti boleznim jeter in ledvic, sladkorna bolezen.

Donat vrelec:

Najmočnejši vrelec svoje vrste, posebno dobro sredstvo proti črevesnemu katarju, želodčnemu kamenu, sladkorni bolezni, debelosti, putiki, hemoroidum itd.

Rogaška slatina

je najbolj priljubljena in se v obče največ zahteva. To pa radi tega, ker je izmed vseh alkalično-saliničnih rudninsko-kislih slatin najbogatejša na ogljikovi kislini. — Ta slatina je najokusnejša, krepiča in oživljajoča pijača; obenem pa tudi najboljšo sredstvo s katerim se obvaruje v mrzlih krajih. (1)

Rogaška slatina

je najboljša namizna in mineralna voda, katere ni nikdar slabega okusa ali dusa. :

SLOVENSKA KMETIJSKA DRUŽBA

je dala naslednja 10

„GOSPODARSKA NAVODILA“

posebej ponatisniti iz „Kmetovalca“ in jih oddaja komad po 50 vin. Denar ali znamke je treba ob naročitvi naprej poslati.

- Zakaj vino črni, kaj je temu vzrok in kako se odpomore.
- Rjavenje vina.
- Kako se iz gnilega grozdja napravi dobro in stanovitno vino.
- Ciste drože in njih raba v kletarstvu.
- Kako se pripravlja dober vinski kis.
- Vzroki neplodnosti pri govedih.
- Sluzavost ali vlačljivost vina.
- Krmiljenje z oljnatimi tropinami.
- Bradavice pri domačih živalih.
- Resna beseda vinogradnikom ob trgatvi.
- Naprava petiota ali domaše pijače.
- O bistvu alkoholnega vfenja (kipenja) in o rabi čistih vinskih drož pri pridelovanju vina.
- Vnetje vimena ali volčjih na vimenu.
- Kako se napravi stanoviten sadjevec.
- Nova naredba kranjske c. kr. deželne vlade glede zvrševanja rezarstva.
- Kislost (kisloba) in razkisanje vina.
- Dolžnost vzdrževanja ograj v obrambo kulturnih zemljišč pred škodo po živini, ki se pase.
- Napenjanje govedi.
- Kaj je presnavljanje v živalskem telesu?
- Izdolovanje mila za dom.
- Zdravljenje kužnih bolezni cepljenjem.
- Nove zakonske določbe o sporih pri kupčiji z živino.
- Kako živi žitni molj in kako se pokončuje.
- Snetjavost pri žitu.
- Kako se jajca ohranijo.
- Natrijev bisulfit kot nadomestno sredstvo za žveplo.
- Kako se obnavljajo in popravljajo meje?
- Kdo se naj še zgleda za državni preživljenski (vzdrževalni) pri-spevek?
- Presojanje krmil po škrobnih vrednotah.
- Garje pri konjih.
- Kako pripravljamo domači kvas (kravajce, drože)?
- Duh in okus vina po žveplu.
- Zatiranje trtnih bolezni spomjadi.

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6.

obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih skladov. (5)

Posojila se dovoljujejo po 4 do 5%

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Vabilo

na redni občni zbor

Kmetske hranilnice in posojilnice na Vinici, Bela Krajina reg. zad. z neom. zavezo, ki bo

v ponedeljek dne 24. maja 1920. ob 9. uri v društvenih prostorih na Vinici.

DNEVNI RED:

- Poročilo načelstva.
- Poročilo nadzorstva.
- Čitanje zapisnika občnega zbora iz leta 1918.
- Čitanje revizijskega poročila.
- Nadomestna volitev načelstva. 54
- Volitev nadzorstva.
- Slučajnosti.

Načelstvo.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, se po § 35 zadr. pravil vrši na istem prostoru in z istim dnevnim redom še pol ure drugi občni zbor, kateri sklepa brezpogojno veljavno.

Kupim gozd

ali večje gozdno posestvo blizu železnice in prosim popis posestva, navedbo vrednosti ter najnižjo ponudbo. — Istotako kupim trame, zagance, dile, remelne ter drva, oglje itd. — Ponudbe z zadnjo ceno na vagon Vaše postaje pod „Izvoz lesa banka“ na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankar. nabr. 5.